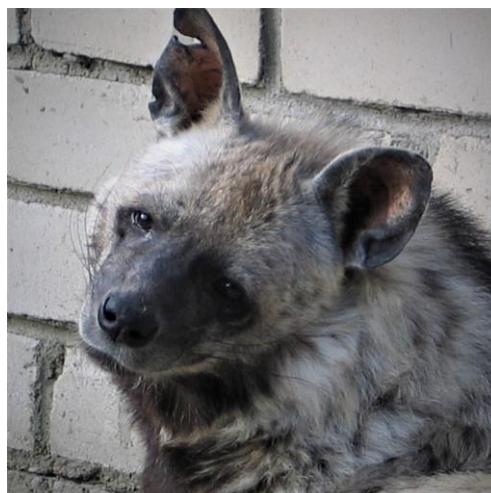

VÖÖTHÜÄANIDEL ON MALBED JA VEIDI NUKRAD SILMAD

Tere, mina olen vööthüään Kata. Meie, vööthüäänid, oleme omapärase kehaehitusega. Meil on võimas esiots, jäme kael ja tugevate lõugadega pea. Tagajalad aga on eesjalgadest lühemad ja seepärast on kere tahapoole längus, ka kõnnak on omamoodi, natuke hüplev.

Nende tugevate lõugade ja teravate hammastega suudame me purustada ka suurte sõraliste suuri ja jämedaid luid. Looduses me siiski suurt saaki ise ei jahi, vaid otsime juba lõpnud loomi. Enamasti sööme me need ära viimse nahariba ja luukilluni. Me oleme raipesööjad.

Naljakad on need inimesed, kes meid nähes “Vuih! Raipesööja!” hüüatavad. Ilma meie ja teiste raipesööjateta läheks ilm ju puhta hukka, roiskuvad laibad vedeleksid maas ja haiseksid, leviksid parasiidid, haigused...

Aga meie magu kannatab kõik välja! Ja ega me ainult raipest toitu. Vahel püüame ja sööme väiksemaid loomi ja putukaid. Väga maitsevad meile magusad ja mahlased viljad nagu datlid, melonid, virsikud, viinamarjad, kõrvitsad. Nendega kustutame me ka janu. Oleme pärit ju stepi ja poolkõrbe kuivadelt aladelt. Päike on see, mis hoiab meie karva pisikutevabana.

Tallinna Loomaaias on vööthüääne peetud juba kaua, enam kui 25 aastat. Ja poegi on sündinud selle aja jooksul palju, kuid ükski emaloomadest ei ole oma poegi üles kasvatanud. Seda pidid tegema ulukihooldajad titetoas lutipudeliga.

Peidulistel ja ettevaatlikel vööthüäänidel on looduses tavaliselt mitu pesaurgu, nii et emaloom häirimise korral saab oma pesakonnaga mujale kolida. Loomaaias oli vaid pesakast, heal juhul kaks. Vööthüääniemad hakkasid oma poegi tassima ja siin pidi inimene vahele astuma, et hüäänikutsikad elama jääksid. Enamasti nad jäidki, sest hüäänikutsikad on sama vaprad ja vastupidavad kui vanaloomadki. Haigused-külmetused neile külge ei hakka. Ainult et lutipudeli-kasvandikud ei kipu ka ise oma poegi üles kasvatama ja seda peab jällegi tegema inimene.

Aga siis jõudsin Tallinna Loomaaeda mina, Kata. Sündisin ma koos oma õdede-vendadega Kaunase Loomaaias 1998 aasta maikuu. Minu ema oli nii nutikas, et kaevas maja alla uru ja poegis sinna. Loomaaednikud nägid meid alles siis, kui olime juba nii suured, et ise pesaurust välja tulime.

Kui Tallinnas saadi teada, et olen ema poolt üles kasvatatud, proovisid nad teha kõik, et ka mina oma pojad ise üles kasvataksin. Kaevatavat pinnast minu puuris polnud, puha betoon, kuid nad ehitasid õuepuuri juurde pika ja eraldatud pesakasti, millele ka ulukihooldajad ise läheneda ei tohtinud. Puurivõre kaeti roomattidega, et suurendada eraldatust. Ja 2003. aasta soojal juulikuul sündisidki mul kolm kutsikat, kaks poissi ja üks plika. Päril vahva oli neid kantseldada! Nüüd on nad juba suured ja elavad koos oma

kaasadega, üks mu poegadest, muide, siinsamas Tallinna Loomaaia uues loodusliku pinnasega hääniaedikus.

Ka tänavu sünnivad mul pojad. Millal, seda ma veel ei ütle! Võib-olla kasvatan nad jälle ise üles ja siis saate meid koos hullamas näha.

Inari Leiman, juuni 2008